

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Laus Poëtæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

meratione Rhetorices, & in omnibus absolutus ostendetur.

Primò, si eius inuentio sit fecunda, solers, ingeniosa, hominum sensibus accommodata.

Secundò, si dispositio apta, prudens, clara.

Tertiò, si elocutio pura, elegans, perspicua, culta, venusta, plena, mollis, florida, suavis, inuitata, grauis, omni denique verborum ornatu, & sententiarum grauitate affluens.

Quartò, si pronuntiatio elegans, venusta, decens.

Quintò, si memoria felix, fitma, diuturna.

Sextò, si doceat, scribat, declamet, orat, concionetur, deliberet, legatione fungatur cum dignitate, dexteritate, facilitate, grauitate, prudentia, felicitate.

Septimò, si in certaminibus eloquentiæ fuerit coronatus, ad summum si moueat, persuadeat, flectat, impellat, in animis hominum regnet, & dominetur.

Extat præclara laus viri eloquentis apud Lucanum, in poematio, ad Calphurnium Pisonem v. 43. Item apud Ouidium l. 2. de Ponto, Eleg. 5. ad Solanum. Apud Plinium Iuniorum l. 2. ep. 3. Apud Senecam in controuersijs de Crasso Seuero in præfatione. l. 3. apud Synesium in Dione.

Anfonius in actione gratiarum ad Gratianum Imperatorem. Pronuntiatio semmoda. Nonnulla complexus est Anfonius ad Gratianum his verbis, *Quis aut dicenda prudentius cogitauit, aut consultius cogitata disposuit, aut disposita maturius expedit?*

Deinde, quis tenor vocis, cum incitata pronuntias, quæ inflexio cum remissa, quæ temperatio cum vtraque dispensas? Quis Oratorum læta, iucundius; facunda, cultius; pugnantia, densius, aut densata glomeratus dixit, aut quod est liberum, cogitauit? Vellem si rerum natura pateretur, Xenophon Attice in nostrum æuum venires, tu qui ad Cyri virtutes exequendas votum potius, quam historiam commodasti, cum diceres, non qualis esset, sed qualis esse deberet. Si nunc in tempora ista procederes, in nostro Gratiano cerneres, quod in Cyro tuo non videbas, sed optabas.

Laus Poëtae.

Capita.

Legendus est Cornelij Taciti, siue Fabij Quintiliani dialogus, qui multa habet pro Poësi, & contra Poësin. Item Sil. Italic. sub finem lib. 11. Anthol. l. 1. §. 1. *ἡ ποίησις*. Luciani Genethacon, apud Statium Floridus, l. 3. succif. c. 7. in obiectatores Poëtarum.

Poëticè dicitur à Maximo Tyrio, Orat. 28. *ἡ ποίησις φιλοσοφία τῶν ἰσχυρῶν παλαιῶν, ἢ ἡ ἀρμονία, ἢ ἡ μετὰ τὴν ἀρμονίαν μεθολογία.* Philosophia tempore vetusta, consonantia metrica, argumento fabulosa.

Laudatur Poëta, primum si varijs linguis scribit; Græcè, Latinè, Gallicè, si omnia poematum genera, vt epigrammata, elegias, odas, comædias, tragedias, satyras heroica.

Secundò, si ingeniosus, acutus, grauis, suavis, perspicuus, si seruat in rebus spiritum, proprietatem & elegantiam in verbis, decorum in actionibus.

Tertiò, si recitat, docet, scribit, mouet, delectat.

Quartò, si præmij nobilitatus fuerit, dignitate, statua, corona, obsequijs, hymnis, sepulchro, & ceteris honoribus, quibus affecti veteres poëtae leguntur.

Laus Philosophi.

Philosophiæ laudem paucis complectitur M. Tullius, Tuscul. 5. sect. 5. Martianus verò Capella descriptionem habet Dialecticæ, lib. 4. vbi depingitur acti visu, & vibrantibus continua mobilitate luminibus, crinibus tortuosis, sub pallio viperinas insidias occultans.

Inter Poëtas Claudianus, in consulari Malij Theodorici, vers. 60. locum pertexuit insignem de laude philosophi. Item C. Sidonius Apollinaris, in Panegyrico Antemij, vers. 18.

Ad has quoque laudationes faces præferunt, qui Philosophorum laudes, & vitas conscripserunt, vt Eunapius Sardinus Antistitis Idolorum filius, Porphyrius, Sotio, Philostratus Lemnius, Ammonius Ægyptius, Dion Pythinus, Diogenes Laërtius, & Luciani Demonax.

In Logico igitur obiter commendabitur subtilitas in inueniendo, in dicendo perspicuitas, in disputando vis.